

**ПРАКТИКА З ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН (БІОЛОГІЯ) НА
ГЕОГРАФІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 101 ЕКОЛОГІЯ, 103 ГІДРОЛОГІЯ**

*Вадим Бохенок,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
освітньої програми «Гідрологія»*

*Катерина Басенко,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
освітньої програми «Гідрологія»*

*Наталія Богун,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
освітньої програми «Екологія»*

*Сніжана Брездень,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
освітньої програми «Екологія»*

*Катерина Скіп,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
освітньої програми «Екологія»*

*Вікторія Тищук,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
освітньої програми «Екологія»*

*Ігор Чеболда,
доцент кафедри геоекології та гідрології*

Практика з природничих дисциплін є невід'ємною частиною навчання і наукової діяльності. Практика з природничих дисциплін на спеціальностях «Екологія», «Гідрологія» у ТНПУ має велике значення для підготовки студентів до професійної діяльності, оскільки дозволяє набути практичних навичок і застосувати теоретичні знання у реальних умовах. Окрім лабораторних досліджень, ці дисципліни передбачають значну кількість польових досліджень, моделювання та аналітичної роботи з даними.

Мета практики: сформулювати вміння проводити екологічні дослідження, оцінювати стан довкілля, розробляти заходи для покращення екологічної ситуації

та здійснювати моніторинг екологічних змін, сформувати навички дослідження водних об'єктів, їх гідрологічних характеристик, вивчення впливу кліматичних змін на водні системи та моделювання гідрологічних процесів.

Основні аспекти практики з природничих дисциплін: експерименти та лабораторні роботи, вимірювання та аналіз даних, моделювання та симуляції, екологічний моніторинг та практичне застосування наукових знань.

Але найбільше нас цікавлять польові дослідження. Важливість польових досліджень полягає у формуванні реального досвіду роботи в природних умовах, розвиток аналітичного мислення, вивчення реальних процесів у природі, взаємодія з природним середовищем.

У зв'язку з війною в Україні, польова практика з природничих дисциплін (модуль. Біологія) студентами першого курсу спеціальностей екологія, науки про Землю (гідрологія) у 2024 році проходила частково на геостаціонарі географічного факультету ТНПУ у селі Дзвенигород Чортківського району та дистанційному режимі. Останнє було означено у доповідній записці.

На першій зустрічі студентам було роз'яснено та надано основні правила поведіння під час проведення польових робіт на польових практиках. З'ясовано мету й завдання практики з біології.

У польових умовах проводився екскурсійний вихід по території Дзвенигородської степової ділянки №1 - ботанічна пам'ятка природи місцевого значення. Розташована поблизу села Дзвенигород Чортківського району Тернопільської області, у кварталі 82 виділі 11, кварталі 83 виділі 1 Гермаківського лісництва Чортківського держлісгоспу в межах лісового урочища «Рижки».

Ділянку оголошено об'єктом природно-заповідного фонду рішенням виконкому Тернопільської обласної ради від 26 грудня 1976 № 637.

Перебуває у віданні ДП «Чортківське лісове господарство». Площа -3 га.

Під охороною – лучно-степові та скельні фітоценози. Особливо цінні - ковила волосиста, сон чорніючий – види рослин, занесені до Червоної книги України; горицвіт весняний, цибуля гірська – рідкісні й такі, що перебувають на грані зникнення, види рослин на території області, інші види флори, цінні в науковому, пізнавальному та естетичному значеннях. Місце оселення корисної ентомофауни.

У 2010 р. увійшла до складу національного природного парку «Дністровський каньйон».

Дотримуючись інструкції, наведеної в презентації та опису завдання, наведеного в щоденнику досліду, студенти вимірювали довжину міжвузлів окремих річних пагонів чотирьох видів деревних рослин (дерева, кущі – дикі та культурні).

Ще одне завдання яке виконували студенти, це був опис природо-заповідного об'єкту який знаходився поблизу місця проживання студентів.

Остання зустріч була вибудована як захист робіт студентів.

Усі завдання виконані студентами подані у формі загального звіту, який зберігається на кафедрі [1].

Таким чином, польові дослідження є надзвичайно важливими для наукового та освітнього процесу, оскільки вони поєднують теоретичні знання з реальним досвідом у природних умовах.

Значення практики польової практики полягає у формуванні практичних навичок, поглибленні теоретичних знань, розвитку наукового мислення, мотивації до наукової діяльності.

Практика з природничих дисциплін є ключовим елементом підготовки фахівців, оскільки дозволяє їм розвивати як теоретичні, так і практичні аспекти дослідницької діяльності.